

Länssstyrelsen
Norrbotten

Yttrande
Datum
2025-08-25

1 (3)

Diarienummer
9904-2025

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Yttrande över avgränsning av miljöbedömning för Finlands havsplaner

Naturvårdsverkets ärendenummer: NV-25-030578

Beskrivning av ärendet

Finlands miljöcentral har underrättat Naturvårdsverket om att Finland har påbörjat arbetet med revideringen av havsplanerna. Underrättelsen är enligt artikel 10 i protokollet till Esbokonventionen.

Finland arbetar med en revidering av havsplanerna i Finlands kust- och havsområden bland annat med anledning av omställning till förnybar energi och klimatpåverkan. Havsplanerna omfattar kust- och havsområden, delar i territorialhavet samt ekonomisk zon. De är uppdelade i tre planer: Finska viken, Skärgårdshavet och södra Bottenhavet, samt Norra Bottenhavet, Kvarken och Bottenviken.

Länssstyrelsens bjuds in till samråd för att lämna synpunkter på om Sveriges miljö och människors hälsa berörs av planen, på avgränsningen av miljöbedömningen samt om Sverige ska fortsätta delta i miljöbedömningen och kommande samråd.

Naturvårdsverket föreslår att Länssstyrelsens svar utgår från följande:

- om planen kan antas medföra betydande miljökonsekvenser för Sverige eller påverkan på människors hälsa och om Sverige bör delta i kommande samråd,
- lämna synpunkter på avgränsning av den strategiska miljöbedömningen, samt om möjligt
- identifiera och bidra med planeringsunderlag för samordningen av det finska havsplane-samarbetet som ska

beaktas och användas i någon av havsplanerna eller i den strategisk miljöbedömning

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen bedömer att den finska havsplanen kan komma att innebära gränsöverskridande miljökonsekvenser inom Bottniska viken till följd av den havsbaserade **vindkraftens indirekta och kumulativa påverkan på havsmiljön, kulturmiljöer och sjötrafik**. Den kumulativa miljöpåverkan gäller såklart även för finska sidan. Länsstyrelsen anser därför att Sverige bör aktivt medverka i kommande samrådsprocesser kring planens innehåll. Det ökade trycket på vindkraftsetableringar till havs gör att behovet av ett bilateralt samarbete mellan länderna är större än tidigare och bör vidareutvecklas, både vad gäller framtagande av gemensamma underlag så väl som utredning och analys av kumulativa effekter.

Norrbottens skärgård inklusive området som gränsar mot Finland utgör ett riksintresseområde enligt 4 kap. 1–2 §§ miljöbalken. Det innebär att exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden.

I Norrbottens skärgård finns även flera riksintresseområden för kulturmiljö enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Av dessa ligger flera riksintressen för kulturmiljö i närområdet till det finska havsområdet. Det innebär att mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras kulturvärden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön.

Den kommande havsplanen behöver redovisa hur de utpekade riksintressena för kulturmiljö och andra utpekade kulturvärden på den svenska sidan av gränsen kommer att påverkas av kommande planerad vindkraft som planen föreslår i finskt havsområde. Även vardagslandskapet kan komma att påverkas i framför allt Haparanda- och Kalix kommuner. Det viktigaste för Sveriges del är därför att vi ges möjlighet att ha synpunkter på de beslutsunderlag eller motsvarande utredningar, inklusive MKB:er, som tas fram för kommande exploateringar.

Länsstyrelsen anser att den havsbaserade vindkraftens potentiella påverkan på vintersjöfarten i Bottniska viken, liksom i den Svenska havsplanen behöver beaktas vid bedömningen av havsplanens indirekta och kumulativa effekter. Enligt Sjöfartsverkets

[Kunskapsunderlag om havsbaserad vindkraft och sjöfart](#) och PM om Vindkraftparkers inverkan på sjöfarten, riskerar dagens utmaningar med att hålla farlederna isfria vintertid att betydligt försvåras till följd av havsbaserad vindkraft. Detta samtidigt som transportbehovet till och från Norr- och Västerbotten väntas öka kraftigt kommande år till följd av stora industrisatsningar. Underlaget togs fram som inspel i samband med den svenska Energimyndighetens uppdrag att ta fram förslag på nya områden för energiutvinning till havs (2022-12-09). Sammanfattningsvis handlar det dels om risk för längre transporttider och att leder och hamnar tvingas stänga, dels om ökade samhällsekonomiska kostnader vid assistans i samband med transporter vintertid.

[På uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten](#) har forskare vid Institutionen för mekanik och maritima vetenskaper på Chalmers Tekniska Högskola sedan tagit fram ett [nytt kunskapsunderlag](#) som visar hur bland annat isbildning och sjöfart i Bottniska viken kan påverkas av en utbyggnad av havsbaserad vindkraft.

De som medverkat i yttrandet

Yttrandet har beslutats av enhetschef Annica Lindström med samhällsplanerare Jens Haapalahti som föredragande. I yttrandets beredning har Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion deltagit samt företrädare för Länsstyrelsens Miljöanalysenhet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

espoo@naturvardsverket.se